

فصل ۵

عکاسی ورزشی



یکی از عرصه های فعالیت عکاسان، حضور در میدان ها و سالن ها و محل مسابقات ورزشی است. عکاسی از رویدادهای ورزشی، مهارتی است که الزامات ویژه ای دارد و هنرجویان با کسب این مهارت می توانند در آینده شغلی خود عکس های مورد نیاز مطبوعات ورزشی را تهیه کرده و در جهت فرهنگ و تقویت روحیه ورزشی گام های موثری بردارند.

واحد یادگیری

عکاسی ورزشی

برای عکاسی ورزشی، هنرجویان چه راه کاری را تجربه می کنند؟

■ هنرجویان در این واحد یادگیری با استفاده از ابزارهای فنی (دوربین، لنز و ...) و حضور در فضاهای ورزشی هنرستان یا سالن های ورزشی، تجربه عکاسی ورزشی را به دست می آورند و نیز می توانند برای نشریات ورزشی، عکاسی کنند.

استاندارد عملکرد

■ تهیه عکس ورزشی از مسابقات و رخدادهای ورزشی با وسایل حرفه ای عکاس ورزشی با توجه به استانداردهای حرفه ای. عکس ورزشی: پوشش کامل مسابقات و رخدادهای، تهیه عکس از صحنه های خاص، تهیه عکس از چهره ورزشکاران، رعایت اصول خبری و کادربندی متناسب با ورزش خاص، ثبت فایل با فرمت R.A.W

عکاسی ورزشی

انسان بعد از اختراع عکاسی و همه گیر شدن آن در عرصه جهانی همیشه به دنبال راهی برای پیشرفت و ایجاد تنوع در آن بوده است. با توجه به همین دیدگاه شاخه‌ها و سبک‌های مختلف عکاسی شکل گرفت. عکاسی خبری یکی از آن شاخه‌هاست که به دلیل میل انسان برای دیدن واقعیت به واسطه عکس از اهمیت بالایی برخوردار است.

آیا فقط عکس می تواند به عنوان سند واقعیت محسوب شود؟ در این باره با همکلاسی‌های خود گفت‌وگو کنید.

فعالیت
گروهی



عکاسی ورزشی یکی از شاخه‌های عکاسی خبری است و در آن از رویدادهای ورزشی عکاسی می‌شود. در این نوع عکاسی، تجهیزات و ابزارها نقش مهمی دارند زیرا سوژه‌ها متحرک هستند و عکاس بعضاً از صحنه مسابقه دور است بنابراین داشتن ابزارهای قدرتمندی همچون دوربین سریع و لنزهای تله لازم است.

تحقیق کنید ویژگی دوربین‌های عکاسی مختص ورزشی چیست؟

پژوهش کنید



در اوایل قرن نوزدهم اولین عکس ورزشی گرفته شده و عکاسی ورزشی متولد شد. (تصویر ۱)



▲ تصویر ۲



▲ تصویر ۱



دومین عکس تاریخ عکاسی ورزشی نیز اولین صعود به قله کوه «مونت بلانت» است، برای ثبت این عکس ۲۵ نفر با ۲۵۰ کیلو از ورقه‌های امولسیون‌دار و چادری برای تاریک‌خانه همکاری کرده‌اند. (تصویر ۲)

درباره روش ثبت عکس بر روی شیشه که در سال‌های دور متداول بود، پژوهش کنید و نتایج را در کارگاه ارایه دهید.

به فاصله بیست سال بعد از این عکس، فیلم‌های عکاسی روانه بازار شدند، عکاسی ورزشی متحول شد. و امروزه عکاسی دیجیتال سبب تحولی شگرف در حوزه عکاسی خبری شده است.

برای شروع عکاسی ورزشی نیاز به مقدماتی است که قبل از ورود به آن اشاره به بخش‌های مختلف عکاسی ورزشی ضروری است.

۱- کنش ورزشی

۲- ویژگی ورزشی (جنبه‌ها، چهره‌ها، حاشیه‌ها، نگاه ژرف و چشمگیر در ورزش)

فعالیت یا عمل ورزشی (Action of sport)

در این بخش عکاس لحظات ناب ورزشی را ثبت می‌کند که در رسانه‌های مختلف منتشر می‌شود. به عنوان مثال عکاسی از مسابقات ورزشی همچون فوتبال و والیبال و کشتی.

مقدمات عکاسی ورزشی در بخش کنش ورزشی

۱- مطالعه عکس ورزشی و تصویرسازی ذهنی

۲- یادگیری نسبی قوانین هر رشته ورزشی

۳- تهیه تجهیزات مناسب و تسلط بر آنها

۴- داشتن اطلاعات و اخبار به روز ورزشی

۱- مطالعه عکس ورزشی و تصویرسازی ذهنی

یکی از بهترین کارهایی که می‌توانید قبل از به دست گرفتن دوربین انجام دهید، تصویرسازی ذهنی است.

مهم‌ترین عامل در ثبت عکس خبری ورزشی، خلق عکس در ذهن است، این بدان معنی است که برای هر مسابقه باید با تصویرسازی ذهنی و برنامه‌ریزی آماده شوید که این کار با تمرینات پیوسته

در عکاسی و دیدن دیگر عکس‌های ورزشی محقق می‌شود، هدف این نیست که شما کپی‌برداری کنید بلکه بدانید که این عکس چطور و چگونه خلق شده و عکاس آن در پی بازگو کردن چه موضوعی بوده است.

پژوهش کنید



برای دیدن عکس‌های خوب ورزشی به چه منابعی مراجعه کنیم؟

۲- یادگیری قوانین هر رشته ورزشی

از آنجایی که رشته‌های ورزشی تابع قوانینی هستند که برندگان مسابقات طبق همان قوانین مشخص می‌شوند بنابراین با شناخت قوانین هر رشته ورزشی، عکاس قدرت تشخیص فراز و فرودهای مسابقه را خواهد داشت و می‌تواند لحظات مهیج مسابقه اعم از کنش و واکنش‌های خاص، شادی‌ها و غم‌ها را در موقع لازم ثبت کند.

فعالیت گروهی



درباره قوانین کلی یکی از رشته‌های ورزشی با دوستان خود گفت و گو کنید. برای اطلاعات بیشتر با قوانین رشته‌های مختلف ورزشی بهترین منبع اینترنت و رجوع به سایت فدراسیون‌های ورزشی همان رشته است.

فعالیت گروهی



از یک مسابقه ورزشی چند عکس که قوانین آن رشته در آن‌ها رعایت شده، در اینترنت جست‌وجو کنید و برای هفته بعد همراه بیاورید.

۳- تجهیزات مناسب و تسلط کامل بر آن



▲ تصویر ۲

در بخش کنش ورزشی تجهیزات نقش مهمی دارد. به صورتی که در دوربین‌ها و لنزهای جدید عکاسی، کمتر اتفاقی از چشم عکاسان به دور می‌ماند ثبت لحظات ناب یک رویداد نیازمند داشتن وسایل مناسب و تخصصی است. علاوه بر تجهیزات مناسب تسلط بر آن‌ها نیز مهم است

چراکه با ورود به عصر دیجیتال، امکاناتی مهیا شده که تسلط بر آنها باعث ثبت مناسب عکس آن رویداد می‌شود. در این زمینه داشتن تسلط بر کارکرد شاتر، دیافراگم، حساسیت و دیگر منوهای دوربین، الزامیست.



▲ تصویر ۵



▲ تصویر ۴ | تک پایه



▲ تصویر ۶



مهم‌ترین عوامل در تجهیزات مناسب عکاسی ورزشی چیست؟

تجهیزات اولیه عکاسی ورزشی شامل یک یا دو عدد دوربین حرفه ای ، لنزهای زوم واید و زوم تله فوتو های کوتاه و تله فوتوهای بلند به همراه تک پایه ، رایانه ، کارت حافظه سرعت بالا است.

تجهیزات تکمیلی عکاسی ورزشی شامل دوربین های اضافی، ملحقات رباتیک و زیر آب، لنزهای سوپر واید و تله فوتو بلند و بازویی، گیره و ریموت کنترل و سه پایه ای کوچک می باشند.

۱- بازویی های عکاسی برای نصب دوربین در بالا و پایین ورزشگاهها

۲- پایه مسطح برای نصب دوربین ریموت بر روی سطح زمین

۳- پیچ تکمیلی نصب گیره ها به بازوها

۴- گیره

۵- گیره تکمیلی برای نصب همزمان چند دوربین و ملحقات دیگر مانند فلاش

۶- ریموت کنترل

۷- قلاب حائل دوربین و بازویی ها

۸- کابل ایمنی

۹- کاغذ و یا پلاستیک مشکی برای نصب ریموت پشت شیشه بسکتبال

۱۰- چسب برق

۱۱- کابل ریموت کنترل



تصویر ۷



▲ تصویر ۹ | دوربین های کار گذاشته شده در پشت دروازه های فوتبال



▲ تصویر ۸ | نصب دوربین عکاسی در پشت پنجره حلقه بسکتبال



▲ تصویر ۱۰ | دوربین های رباتیک نصب شده در زیر استخر شنا

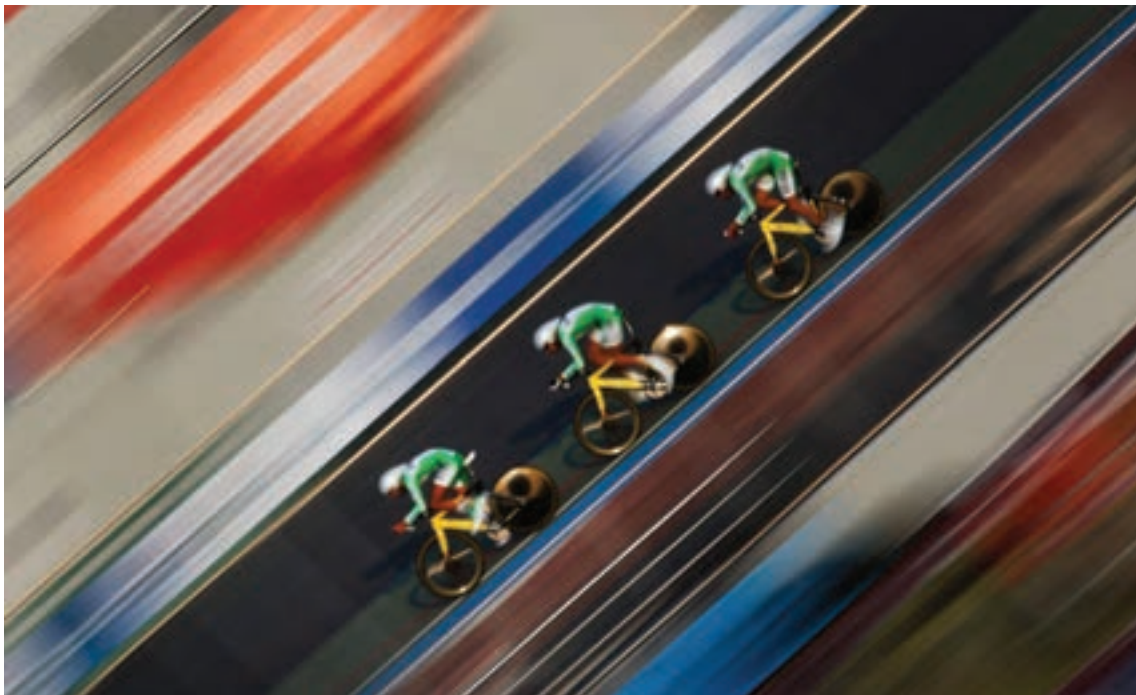
در عکاسی ورزشی استفاده از سرعت های شاتر و دیافراگم های مختلف کاربردهای گوناگون دارد. برای اینکه تصاویری فریز شده با کیفیت بالا داشته باشیم باید از سرعت های بالا و دیافراگم های باز استفاده کنیم. باید توجه داشته باشیم که از سرعت های پایین و دیافراگم های بسته نیز در خلق عکس هایی زیبا و منحصر بفرد استفاده می شود.



▲ تصویر ۱۱



▲ تصویر ۱۲



▲ تصویر ۱۳

حضور عکاسان در میدانی ورزشی تابع یکسری قوانین است که از آن جمله میتوان به کارت های شناسایی مخصوص بازیها و کاور مخصوص و مجوز ورود به جایگاه اشاره کرد.



▲ تصویر ۱۴



▲ تصویر ۱۵



▲ تصویر ۱۶

عکاسان ورزشی بعد از دریافت مجوز های ورود به ورزشگاهها در جاهایی که برای آنها در نظر گرفته شده است می نشینند زیرا جایگاه عکاسان امنیت ویژه ای دارد.



انتخاب، ویرایش عکس و ارسال

هر عکاس بعد از عکاسی باید عکس هایش را به رسانه مربوط ارسال کند. در رسانه هایی مانند خبرگزاریها بدلیل اطلاع رسانی ثانیه ای، بخش انتخاب، ارسال و ویرایش عکس به شکل متفاوت تری از دیگر رسانه ها انجام می شود. نشریات مکتوب در حال حاضر عکس هایشان را از خبرگزاریها تامین می کنند، زیرا خبرگزاریهایی هستند که وظیفه ارسال عکس را در اسرع وقت بعهده دارند. هر خبرگزاری بر اساس میزان شهرت و مخاطبینش سیستم تحویل خاص خود را دارد. بعنوان مثال یک نشریه ورزشی و یا خبرگزاری محلی، انتخاب، ویرایش اولیه و ارسال عکس را بعهده عکاس می گذارد تا بعد از ارسال عکس، آنها را منتشر کند، ولی خبرگزاری های بزرگ دنیا که وظیفه تامین عکس اکثر نشریات و بنگاه های خبری را دارند انتخاب و ویرایش به عهده عکاس نبوده و حتی در بعضی موارد ارسال عکس را هم برای او تسهیل می کنند.

۴- داشتن اطلاعات و اخبار به روز ورزشی

عکاس خبری، همان نوشتن خبر به وسیله عکس است. بنابراین تسلط بر اخبار ورزشی از ملزومات عکاسی ورزشی است. یک عکاس ورزشی حرفه ای همیشه در جریان اخبار روز بوده تا بتواند در اولویت بندی کارش موفق عمل کند. به تعبیر دیگر عکس های خوب ورزشی از ارزش خبری بالایی برخوردار هستند.

یک عکاس ورزشی برای آگاهی از اخبار به کدام منابع خبری رجوع می کند؟



به طور کلی اولویت اخبار بر اساس نیاز و سیاست هر واحد خبری (خبرگزاریها، آژانس های عکس، فضاهای اجتماعی، سایت های اخبار ورزشی و نشریات ورزشی) تعیین می شود که موارد زیر در تمامی آنها مشترک است:

- اخبار مربوط به هر تیم و جایگاهش در جدول مسابقات
- اخبار مربوط به ویژگی رفتار بازیکنان و کادر مربی گری (رابطه با سرمربی)
- اخبار مربوط به ویژگی رفتار تماشاگران و هواداران





▲ تصویر ۱۷

خبرگزاری‌ها خبرهای مهم و اصلی را منتشر می‌کنند ولی در روزنامه‌ها و فضاهای اجتماعی بیشتر به حواشی مسابقات توجه می‌شود تا مخاطب را وادار به خرید روزنامه و رجوع به اخبار خود کنند. به همین ترتیب در گرفتن عکس‌های ورزشی نیز موضوعات اصلی و حواشی به ترتیب ذیل مورد توجه قرار می‌گیرد.

- ۱- عکس‌هایی از مسابقه و رویداد برگزار شده
- ۲- عکس شادی و یا ناراحتی عوامل تیم شامل بازیکنان و کادر فنی تیم‌ها
- ۳- عکس از ستارگان یا ستاره مسابقه و چهره‌های شاخص



▲ تصویر ۱۸

نیازهای یک خبرگزاری بسیار متفاوت‌تر از یک آژانس عکس ورزشی است چون ساختار آژانس‌های عکس بر اساس فروش بوده و عکس فردی بازیکنان از اهمیت بالایی برخوردار است. همچنین نیاز یک روزنامه ورزشی با خبرگزاری‌ها و رسانه اجتماعی متفاوت است. روزنامه‌ها علاوه بر عکس‌های عام‌پسند که شامل شادی و یا ناراحتی ناشی از جریان مسابقه است از عکس‌های حاشیه‌ای بسیار بهره می‌گیرند تا بتوانند فروش بیشتری در باجه فروش داشته باشند و همچنین فضای اجتماعی و سایت‌های ورزشی، امروزه با تمامی رویدادهای رخ داده در مسابقه به روز می‌شوند تا بتواند مخاطب عام خود را همچنان مشتاق نگاه دارد. بنابراین یک عکاس ورزشی، می‌بایست متناسب با درخواست رسانه شاغل در آن عکس خود را اولویت بندی نماید.



▲ تصویر ۱۹

چند خبر که مرتبط با اخبار ورزشی است را لیست کرده و بر اساس نیاز خبرگزاری، روزنامه و فضای اجتماعی اولویت بندی کنید. سپس عکس‌های هر گروه را دسته‌بندی کرده و در کارگاه به نمایش بگذارید و درباره آن‌ها با یکدیگر گفت‌وگو کنید.

فعالیت
گروهی



نکته



از موارد بسیار مهم برای یک عکاس خبری همیشه آماده بودن وسایل عکاسی از نظر شارژ باتری‌ها، خالی بودن کارت‌های حافظه و تمیزی وسایل عکاسی است و همان‌طور که یک نقاش در نگهداری و پاکیزگی قلم‌موهایش دقت نظر دارد، یک عکاس نیز نیازمند آماده‌سازی و نظافت وسایلش است.



یک عکاس ورزشی بعد از تمرین و تسلط بر مقدمات آن برای شروع به کار باید موارد زیر را رعایت کند:

- آماده سازی یا چینش کیف وسایل
- گرفتن اطلاعات لازم از مکان برگزاری مسابقه
- انتخاب پیش زمینه مناسب با شناخت از نور
- آمادگی و حدس زدن پیش از وقوع لحظه ورزشی
- تجربه و یادگیری تاخیر شاتر
- نحوه مهار چند دوربین
- شناخت ورزشکار ستاره مسابقه
- فوکوس کردن و پیش فوکوس گرفتن
- استفاده صحیح از لنزهای واید و تله

آماده سازی یا چینش کیف حمل وسایل



▲ تصویر ۲۰

داشتن کیف مناسب برای چینش خوب وسایل بسیار الزامی است و همچنین حمل وسایل عکاسی که بعضاً سنگین می باشد از اهمیت بالایی برخوردار است.

موارد زیر نکاتی است که یک عکاس ورزشی باید در زمان حمل وسایل، آن‌ها را رعایت کند.

- ۱- انداختن دو بند کوله‌های عکاسی بر روی شانه‌ها و تقسیم مساوی سنگینی بر روی بدن
- ۲- انداختن بند دوربین بر روی گردن و استفاده از

روش انداختن صحیح دوربین بر روی شانه‌ها به طوری که لنز دوربین سمت بدن باشد.

۳- حائل کردن بازوی یک دست به دور تک پایه لنزهای تله فوتو

۴- استفاده از کیف‌های کوچک کمری و یا جلیقه عکاسی برای جا دادن ابزارهای جانبی عکاسی مانند کارت‌های حافظه، باتری‌ها و فلاش اکسترنال (خارج از دوربین و مانند آن)

گرفتن اطلاعات لازم از مکان برگزاری مسابقه

گرفتن اطلاعات از مکان برگزاری مسابقه از مواردی است که به عکاس کمک می کند تا بتواند:

- ۱- بر طبق شناخت محل برگزاری مسابقه، زمان حضور به موقع را تنظیم نماید.
- ۲- مکان‌های مورد نظر برای جایگاه عکاسان را شناسایی کند
- ۳- شناسایی بهترین پس زمینه و یا پیش زمینه برای تولید عکس‌هایی با رعایت اصول زیبایی‌شناسی در عکاسی



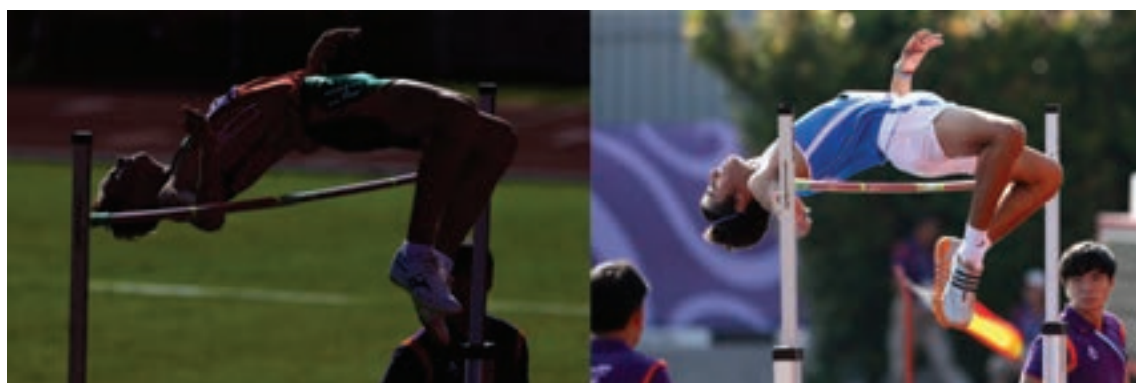
فهرست استادیوم‌های مطرح کشور ایران را با ذکر محل و رشته‌های ورزشی برگزار شده در آن‌ها، تهیه کنید. از هر رشته ورزشی چند عکس را جستجو و در کارگاه آرایه دهید.

انتخاب پیش‌زمینه مناسب با شناخت از نور

عکاسی (Photography) در اصل به معنی نوشتن با نور است پس شناخت نور مهم‌ترین بخش در عکاسی است، که وجه تمایز اصلی یک عکاس حرفه‌ای از مبتدی (آماتور) به حساب می‌آید. انتخاب پیش‌زمینه مناسب هم از مهم‌ترین عوامل تاثیرگذار در عکاسی ورزشی است که عکاس با جست‌وجو در مکان مسابقه می‌تواند جایگاه مناسب را انتخاب نماید که معمولاً نماهای از پایین و بالا سهم به سزایی در یک‌دست شدن پیش‌زمینه دارد.



▲ تصویر ۲۱



▲ تصویر ۲۲

آمادگی و حدس زدن پیش از وقوع لحظه ورزشی

یک عکاس ورزشی حرفه‌ای با شناخت از ورزش می‌تواند لحظه‌های مهم مسابقه را پیش‌بینی کند. او هر لحظه آماده است. جدا از لحظات پیش‌بینی شده، ورزش سرشار از لحظات غیر منتظره‌ای است که یک عکاس آماده ثبت به موقع آنهاست. پس مطمئن باشید اگر شما لحظه‌ای ورزشی را ببینید برای همیشه از ثبت آن غافل مانده اید.



▲ تصویر ۲۳

تجربه و یادگیری تأخیر شاتر

یکی از اولویت‌های عکاسی ورزشی زمان‌بندی برای ثبت لحظاتی است که اتفاق می‌افتد. این زمان‌بندی با تسلط بر ورزش، قوانین مسابقه و بازیکنان امکان‌پذیر است، ولی در ابتدا باید دانست از زمانی که انسان چیزی را می‌بیند و تا زمانی که آن را درک می‌کند زمان بسیار کوتاهی می‌گذرد، همچنین از زمانی که مغز سیگنال‌های مورد نظر را به دست ارسال می‌کند و تا هنگامی که دست دکمه شاتر را می‌فشارد تا دوربین عکس را ثبت کند نیز باز هم زمان بسیار کوتاهی گذشته است که در انواع دوربین‌ها محاسبه این زمان مختلف است. به عنوان مثال: این تأخیر در دوربین کانن ۱DX حدود ۵۵ میلی‌ثانیه است به بیان دیگر شما همواره کسری از ثانیه از زمان وقوع یک حرکت عقب هستید!

حال با توجه به تأخیر علمی و مکانیکی می‌باید با تسلط بر فنون ورزش، قوانین مسابقه و بازیکنان به یک ریتم و زمان‌بندی خاص رسید.

در کل هر ورزشی ریتم و زمان‌بندی خاص خودش را دارد که بر اساس سرعت حرکات ورزشی متمایز می‌شوند.

چگونگی مهار چند دوربین

هر عکاس ورزشی حرفه‌ای می‌تواند در یک مسابقه با چند دوربین و لنز متفاوت عکاسی کند که این خود با تجربه و تمرین‌های مداوم در کار حاصل می‌شود لذا هر عکاس به عنوان مثال در یک مسابقه فوتبال می‌تواند از پنج دوربین و یا بیشتر به طور همزمان با بهره‌گیری از تکنولوژی ریموت کنترل استفاده کند.



▲ تصویر ۲۵



▲ تصویر ۲۴

شناخت ورزشکار ستاره مسابقه

گرفتن عکس از ورزشکاران ستاره مسابقه در رشته‌های تیمی، تصاویر عالی را به ارمغان می‌آورد پس باید بر ستاره‌های مسابقه چه در زمان بازی و چه در زمان‌های غیر از بازی تمرکز داشت و اخبار این افراد را در فضاهای خبری رایج اعم از خبرگزاری‌ها، سایت‌ها، روزنامه‌ها و فضاهای اجتماعی مطالعه کرد.



▲ تصویر ۲۶

فوکوس کردن و پیش فوکوس گرفتن

در موارد قبلی نیز ذکر شد که برای داشتن لحظه صحیح و مناسب در عکاسی ورزشی پیش فوکوس کردن ضروری است تا بتوان لحظه قطعی را ثبت و انتخاب کرد. با کسب تجربه نسبت به زمان بندی و ریتم مسابقات می توان از تعداد عکاسی پیاپی کم کرده و با خونسردی کامل عکاسی کرد که این امر محقق نمی شود مگر با تسلط به نوع ورزش، درک قوانین بازی، شناخت ورزشکاران و از همه مهمتر کسب تجربه در عکاسی ورزشی.



▲ تصویر ۲۷

استفاده صحیح از لنزهای واید و تله



▲ تصویر ۲۸

با آشنایی از میدان دید لنزهای مختلف می توانید برای هر مکانی از انواع مختلف لنزها برای نشان دادن مکان، هیجان، قدرت و وسعت استفاده کنید، که معمولاً عکاسان ورزشی با استفاده از چند لنز و دوربین همواره در یک رویداد ورزشی تمامی زوایا را به تصویر می کشند تا بتوانند با ترکیب تصاویر لنزهای متفاوت در یک گزارش تصویری دیدی کامل به مخاطب ارائه کنند.



▲ تصویر ۲۹



▲ تصویر ۳۰



▲ تصویر ۳۱

در محل‌های بازی که در بوستان‌ها تعبیه شده و یا در استادیوم‌های ورزشی شهر خود و یا در حیاط هنرستان و سالن‌های ورزشی منطقه که دارای فضاهای مختص فوتبال، بسکتبال و تنیس روی میز است حضور پیدا کنید و مواردی همچون فوکوس ممتد، شاتر پیاپی، تأخیر شاتر، پیش‌زمینه و نور مناسب، لحظه ورزشی استاندارد و لنزهای مختلف را که نیاز به تجربه دارد را بیازمایید. و عکس‌های تهیه شده خود را به کارگاه آورده و درباره محل عکاسی و چگونگی انجام آن گفت‌وگو کنید.

فعالیت
گروهی





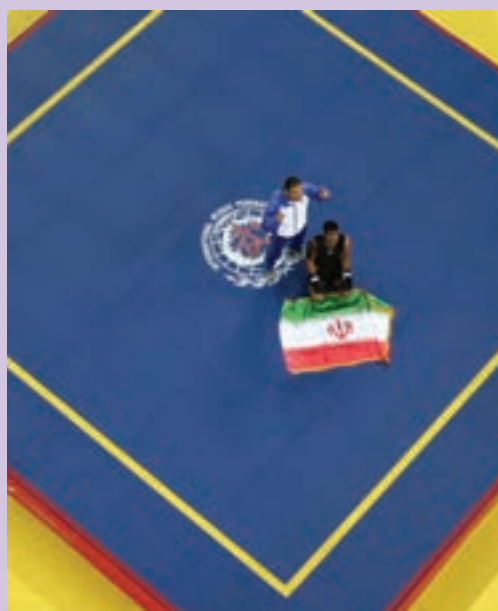
با توجه به آنچه در بخش کنش ورزشی آموخته اید به عکس های زیر نگاه کنید و بگویید هر عکس دارای چه خصوصیتی است؟



▲ تصویر ۳۲



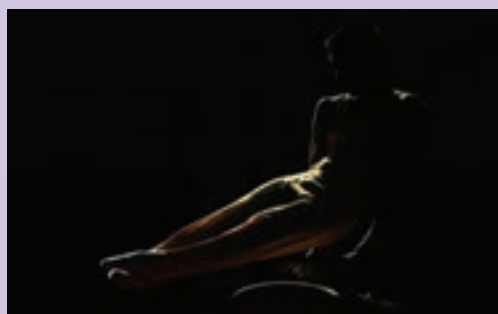
▲ تصویر ۳۴



▲ تصویر ۳۳



▲ تصویر ۳۶



▲ تصویر ۳۵



▲ تصویر ۳۸



▲ تصویر ۳۷



▲ تصویر ۳۹

عکاسی ورزشی در بخش کُنش ورزشی نیازمند اندوختن تجربه است که شما می‌توانید در قدم‌های اولیه برای یادگیری فوکوس ممتد و شاترهای پیاپی از پرندگان در حال پرواز شروع کنید و تا جایی پیشرفت کنید که بتوانید مگسی را در هوا واضح و فریز شده عکاسی کنید. می‌توانید از ماشین‌های در حال حرکت در اتوبان‌ها هم عکاسی کنید. به یاد داشته باشید که تصویرسازی ذهنی و مشاهدهٔ عکس‌های این چنین است که می‌تواند باعث انگیزه و ترغیب شما در عکاسی شود. پس، از آن غافل نشوید و خود را محک بزنید، یک راننده خوب با مهارت در

رانندگی، نیاز به تسلط اولیه به مکانیک ماشین دارد پس عکاسان نیز باید دوربین را کامل بشناسند. یک عکاس ورزشکار همیشه در ورزش مورد علاقه خود عکاس بهتری است چون او از فراز و فرودهای آن ورزش به خوبی اطلاع دارد پس اگر به صورت حرفه‌ای ورزش نمی‌کنید ورزش‌ها را خوب ببینید و بشناسید. بهترین عکاس‌ها با شناخت از ورزش لحظه‌ها را قبل از وقوع حدس می‌زنند و تمرین و تجربه در کار و تمرین کردن عامل اساسی این شناخت است.

سلامت



ورزش سبب سلامتی و شادابی یک عکاس هنگام عکاسی خواهد شد.

ویژگی ورزشی (ویژگی‌ها، جنبه‌ها و حاشیه‌ها) Feature of sport

زمانی که واژه عکاسی ورزشی بر زبان می‌آید در ذهن مخاطبان عکس‌هایی متفاوت از لحظات ناب رشته‌های ورزشی نقش می‌بندد. که عکاس لحظه‌ای خاص از هیجان، شادی و غم را ثبت کرده است اکنون به ابعاد گسترده بخش ویژگی ورزشی در عکاسی می‌پردازیم.

در بخش ویژگی ورزشی عکاس به دنبال ثبت هرگونه فعالیت در زمینه ورزش در قالب‌های مستند اجتماعی، مسائل معاصر، پرتره، ورزش‌های همگانی، بومی و مهیج و یا ثبت روایتی خاص است که شامل جزئیات در مورد ورزشکاران در مواجهه با مسابقه، سیاست، روابط اجتماعی، زندگی خانوادگی، سرگرمی‌ها و خرافات بوده که می‌تواند در زندگی افراد یک جامعه تاثیرگذار باشد. به بیان دیگر ویژگی ورزشی نگاه عمیقی دارد به آنچه که در ورای اخبار ورزشی اتفاق افتاده است و چرایی و چگونگی پیشرفت مراحل یک مسابقه را توضیح می‌دهد، به حوادث یا اخبار آنی معمولاً نمی‌پردازد، اما می‌تواند از دل مسابقات ورزشی بروز کند و مختص یک شخص یا یک گروه باشد.

فعالیت
کارگاهی



۱- با مطالعه و تحقیق بر روی ویژگی‌های فردی یک ورزشکار سعی کنید از مراحل زندگی حرفه‌ای و شخصی او در گذر زمان عکس‌های متفاوتی جمع‌آوری کنید و نتیجه را در کارگاه به نمایش گذاشته و درباره آن گزارش دهید.

۲- با یک دوربین و لنز ساده و حاضر شدن در جایگاه تماشاگران یک سالن ورزشی یا در جمع هواداران از برگزاری یک مسابقه و نیز تماشاچیان و دیگر حواشی آن عکاسی کنید. (اگر در هنرستان شما مسابقات ورزشی برگزار می‌شود، از فرصت استفاده کنید.)

پرسش‌های چالشی



▲ تصویر ۴۰



▲ تصویر ۴۱

سوال ۱- آیا عکاسی ورزشی به معنای عام نیازمند داشتن تجهیزات حرفه‌ای است؟ جواب این سوال هم بلی است و هم خیر.

بله زیرا اگر عکاس بخواهد به صورت حرفه‌ای در عکاسی ورزشی حضور یابد نیازمند داشتن قرارداد با رسانه‌ای جهت انتشار عکس‌هایش است بنابراین برای انتشار عکس‌ها و کسب درآمد از این حرفه باید تجهیزات حرفه‌ای عکاسی که شامل دوربین‌های قدرتمند در سرعت شاتر و فوکوس ممتد است را داشته باشد تا بتواند هم از عکاسی ورزشی در بخش کنش ورزشی لذت ببرد و هم از این حرفه برای گذران زندگی استفاده کند. برای دستیابی به نتایج بهتر شرایط کار نیز باید فراهم باشد.

در بخش ویژگی ورزشی، نیاز به تجهیزات حرفه‌ای و گران قیمت عکاسی نیست حتی موبایل هم برای بیان داستان در این بخش کفایت می‌کند در این جا اساس و پایه کار بر داستان و ایده‌ای است که شما می‌خواهید روایت کنید پس ابزار نقش تعیین‌کننده‌ای در عکاسی شما نخواهد داشت و به دلیل اینکه به صورت محدودتر و در رسانه‌های کمتری امکان چاپ عکس‌های شما وجود

دارد بنابراین درآمد حاصل از آن‌ها هم کاهش می‌یابد. در واقع عکاس در این گونه موارد هزینه دغدغه‌های شخصی و علائق خود را می‌پردازد.

سوال دوم اینکه آیا یک عکاس که در یک رویداد در حال گرفتن عکس است و عملاً در بخش کنش ورزشی فعالیت می‌کند می‌تواند در همان زمان تمرکز بر بخش‌های دیگر و حاشیه‌های ورزشی داشته باشد؟ و یا به تعبیر دیگر آیا در بخش کنش ورزشی امکان تولید عکس‌هایی با مختصات بخش ویژگی ورزشی وجود دارد یا خیر؟

بله زیرا برای درک بهتر این سوال به یک مثال اشاره می‌کنیم تصور کنید در حال عکاسی از مسابقه دو میدانی محلی هستید قوانین برگزاری مسابقات رسمی در این مسابقه رعایت نمی‌شود شما عکسی از دوندگی در حال دویدن در جمعیت می‌گیرید که آن شخص هم با تلفن همراه در حال عکاسی از خود است! این عکس در کدام بخش جای می‌گیرد؟ جواب بخش ویژگی ورزشی است. پس توجه داشته باشید که در زمان عکاسی در بخش کنش‌های ورزشی می‌توانید بر روی سوژه‌های بخش ویژگی ورزشی نیز تمرکز داشته باشید. پس هر گونه عملی که سوژه را از شرایط رایج مسابقه خارج نموده است، تصویرش در بخش ویژگی‌های ورزشی می‌گنجد. گستردگی این بخش در هر رشته ورزشی به قدری است که عکاس در هر لحظه از مسابقه با مدیریت کردن زمان می‌تواند بر روی سوژه‌های این بخش تمرکز و تمرین کند. بعد از این مرحله یک عکاس حرفه‌ای که تسلط کامل

بر رشته ورزشی و همچنین مدیریت زمان دارد می تواند بر روی سوژه‌هایی در بخش ویژه گی ورزشی تمرکز کند و داستانش را برای مخاطب بیرون بکشد و عکاسی مجموعه نگاری را انجام دهد. پس در طول زمان برگزاری مسابقات یک عکاس ورزشی طبیعتاً نمی‌تواند بیکار بنشیند چون در کسری از ثانیه اتفاق ورزشی رخ می‌دهد. همچنین در زمان توقف بازی عکاس می‌تواند روی سوژه‌های ویژه ورزشی کار کنند مثلاً عکاسی از تماشاگران، عکاسی از اتفاق‌هایی که در زمان انتظار ادامه مسابقه می‌افتد و ... با این تعاریف همیشه و هر زمان، لحظه‌های ثبت عکس وجود دارد. پس هیچ وقت نباید دست از کار کشید.



▲ تصویر ۴۲



▲ تصویر ۴۳

حال سوال سوم مطرح می‌شود که آیا توقف در مسابقه را بصورت ذهنی هم می‌توان دنبال کرد یا خیر؟ و یا به تعبیری دیگر آیا باید واقعا بازی توسط داور متوقف شود تا عکاس نگاه گیرا در عکاسی داشته باشد و تمرکز ذهنی یک ورزشکار در زمان رایج بازی هم می‌تواند در بخش سوژه‌های جذاب ورزشی جای گیرد و یا خیر؟ جواب بلی است چون زمانی که سپری می‌شود تا ورزشکار حرکتی را انجام دهد بعنوان مثال کرنر و یا سرویس زده شود عکسهای این زمان قبل از اجرای عمل ورزشی نیز در بخش ویژگی ورزشی به کار می‌آید پس به یاد داشته باشید هر گونه واکنش ورزشکار قبل از شروع عمل ورزشی نیز در بخش ویژه گی ورزشی قرار می‌گیرد مثلاً استرسی که بازیکنان والیبال در چهره‌شان قبل از زدن سرویس دارند.



▲ تصویر ۴۴



▲ تصویر ۴۵

ملزومات عکاسی در بخش ویژگی ورزشی

با جداسازی این بخش بطور کامل از بخش کنش ورزشی برای عکاس الزاماتی تعیین می‌شود که عکاس باید با شناخت و آگاهی کامل بر آنها در این بخش اقدام به تهیه عکس کند.

- ورزش های هدف در بخش ویژگی های ورزشی

- انتخاب سوژه های داستان محور

- ابزار عکاسی

ورزش های هدف این بخش در کشورمان شامل ورزش های همگانی ، بومی و محلی هستند.

فعالیت
گروهی



۱- چند ورزش همگانی، بومی و محلی را در محل زندگی خود شناسایی کنید و با گروه‌بندی برای عکاسی از آنها برنامه زمان‌بندی داشته باشید.

۲- عکس‌های خود را که از این نوع ورزش‌هاست در کارگاه به نمایش بگذارید.

ورزش‌های همگانی در کشورمان فارغ از دسترسی آسان، محیطی سرشار از انرژی است که با حضور در آنها عکاس می‌تواند از فواید این‌گونه ورزش‌ها هم بهره‌مند شود چون یک عکاس خوب فارغ از تمامی عوامل فنی ذکر شده باید به وسیله ورزش به تندرستی خود نیز اهمیت دهد. به عنوان مثال ورزش‌های صبح‌گاهی پارک‌ها می‌تواند هم بهانه‌ای برای ورزش و تندرستی شما باشد و هم محلی خوب برای تمرین عکاسی ورزشی است. به ویژه در استان‌های کشورمان ورزش‌های بومی - محلی برگزار می‌شوند که دانش‌آموزان ساکن استان‌ها می‌توانند برای تهیه عکس‌های ورزشی این بخش استفاده کنند.

فعالیت
گروهی



از ورزش صبح‌گاهی در مدرسه و زنگ ورزش عکاسی کنید و هفته بعد سر کلاس بیاورید.

انتخاب سوژه‌های داستان محور

برای ماندگاری و تاثیر بیشتر عکس‌ها می‌توانید برای آن‌ها داستان ساخت این بدان معنی است که فارغ از عکاسی از موارد ذکر شده بالا برای هر عکس و یا مجموعه عکس بدنبال گرفتن داستانی باشید تا بتوانید کمبود ابزار مناسب را با موارد همچون بکر بودن سوژه و بهره‌مندی از داستان جبران کنید. به عکس‌های زیر نگاه کنید و عکس‌هایی را که مربوط به بخش ویژگی ورزشی است جدا کنید.



▲ تصویر ۴۸



▲ تصویر ۴۷



▲ تصویر ۴۶



▲ تصویر ۵۱



▲ تصویر ۵۰



▲ تصویر ۴۹



▲ تصویر ۵۳



▲ تصویر ۵۲

عکاسی ورزشی در بخش خصیصه ورزشی فارغ از یادگیری اصول عکاسی نیازمند تحصیل در زمینه‌های اجتماعی، فلسفی و سیاسی است زیرا برای داستان‌گویی شما نیاز به یک شناخت کلی از محیط پیرامونتان دارید. که این شناخت یا از طریق دانش‌افزایی صورت می‌پذیرد و یا از طریق گفت‌وگو با سوژه و افراد ساکن آن جغرافیا دارد. برای دانش‌افزایی می‌توانید از به کتاب‌ها و سایت‌های مرتبط مراجعه کنید و در زمان عکاسی نیز می‌توانید با افرادی که در شهر یا در روستا زندگی می‌کنند گفت‌وگو کنید و از آن‌ها جویای تاریخچهٔ ورزش مورد نظر شده و از خود سوژه جویای نظرش در مورد ورزش شوید. مطمئن باشید از طریق گفت‌وگو می‌توانید به داستانی برای عکس‌هایتان برسید.

نگران ابزارتان نباشید شروع کنید اول ببینید و بعد تحقیق کنید تا داستانتان شکل بگیرد، می‌توانید از محله یا روستا و یا شهر خود شروع کنید. قطعاً رویدادهای مرتبط با ورزش در شاخص‌های بومی، محلی، همگانی و قهرمانی در نزدیکی محل زندگیتان انجام می‌شود کافیست حتی از پدر و مادر خودتان پرس‌وجو کنید تا اطلاعات اولیه را بدست آورید و یا حتی می‌توانید از خانواده خودتان در زمان‌های تفریح و تعطیلات با موضوع خانواده و ورزش عکاسی را شروع کنید، ولی به یاد داشته باشید حتماً از تصویرسازی و بهره‌گیری از داستان‌های دیگران غافل نشوید تا با تمرین در عکاسی بتوانید فارغ از داستان محوری عکس‌هایی با رعایت اصول زیبایی‌شناسی بگیرید.

ارزشیابی عکاسی ورزشی

شرح کار:

عکاسی از یک رویداد ورزشی در محل مسابقه و آرایه آن به نشریات

استاندارد عملکرد:

تهیه عکس ورزشی از مسابقات و رخدادهای ورزشی با وسایل حرفه‌ای عکاس ورزشی با توجه به استانداردهای حرفه‌ای. عکس ورزشی: پوشش کامل مسابقات و رخدادهای، تهیه عکس از صحنه‌های خاص، تهیه عکس از چهره ورزشکاران، رعایت اصول خبری و کادربندی متناسب با ورزش خاص، ثبت فایل با فرمت R.A.W

شاخص‌ها:

۱. پوشش کامل مسابقه
۲. تنوع کار
۳. وضوح و کیفیت در جزئیات
۴. رعایت اصول خبری و حفظ - واقع‌نگری اثر

شرایط انجام کار و ابزار و تجهیزات:

زمان: برای گرفتن یک عکس در فضای ورزشی ۲۰ دقیقه
 مکان: استادیوم یا سالن یا مکان ورزش مورد نظر
 تجهیزات: دوربین عکاسی وسایل نورسنجی، لنزهای تخصصی، سه پایه، تک پایه، فلاش الکترونی
 ابزار و تجهیزات: دوربین SLR، لنزهای Zoom، سه پایه و تک پایه، فلاش الکترونیکی قابل حمل

معیار شایستگی:

ردیف	مرحله کار	حداقل نمره قبولی از ۳	نمره هنرجو
۱	بررسی خبر ورزشی	۱	
۲	حضور به موقع در محل وقوع خبر برای عکاسی	۲	
۳	تهیه عکس	۲	
۴	تحويل فایل به دبیر سرویس	۱	
	شایستگی‌های غیر فنی، ایمنی، بهداشت، توجهات زیست محیطی و نگرش: اخلاق حرفه‌ای، کاربرد فناوری، یادگیری مادام‌العمر و کسب اطلاعات		۲
	میانگین نمرات		*

* حداقل میانگین نمرات هنرجو برای قبولی و کسب شایستگی، ۲ می باشد.

منابع و مأخذ

سند برنامه درسی رشته فتو-گرافیک، ۱۳۹۳، دفتر تألیف کتاب‌های درسی فنی و حرفه‌ای و کاردانش
کنت کوپر. عباسی اسماعیل ، ۱۳۹۶، تهران ،فتوژرنال‌سیم ، انتشارات کتاب پرگار
بارون دوبد، محمد حسین آریا، سفرنامه لرستان و خوزستان، انتشارات علمی و فرهنگی
Ansel Adams.Examples:The Making of 40 photographs.1983



سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی جهت ایفای نقش خطیر خود در اجرای سند تحول بنیادین در آموزش و پرورش و برنامه درسی ملی جمهوری اسلامی ایران، مشارکت معلمان را به‌عنوان یک سیاست اجرایی مهم دنبال می‌کند. برای تحقق این امر در اقدامی نوآورانه سامانه تعاملی بر خط اعتبارسنجی کتاب‌های درسی راه‌اندازی شد تا با دریافت نظرات معلمان درباره کتاب‌های درسی نونگاشت، کتاب‌های درسی را در اولین سال چاپ، با کمترین اشکال به دانش‌آموزان و معلمان ارجمند تقدیم نماید. در انجام مطلوب این فرایند، همکاران گروه تحلیل محتوای آموزشی و پرورشی استان‌ها، گروه‌های آموزشی و دبیرخانه راهبری دروس و مدیریت محترم پروژه آقای محسن باهو نقش سازنده‌ای را بر عهده داشتند. ضمن ارج نهادن به تلاش تمامی این همکاران، اسامی دبیران و هنرآموزانی که تلاش مضاعفی را در این زمینه داشته و با ارائه نظرات خود سازمان را در بهبود محتوای این کتاب یاری کرده‌اند به شرح زیر اعلام می‌شود.

اسامی دبیران و هنرآموزان شرکت کننده در اعتبارسنجی کتاب عکاسی طبیعت، مستند و گزارشی
رشته فتوگرافیک - کد ۲۱۲۵۹۳

ردیف	نام و نام خانوادگی	استان محل خدمت	ردیف	نام و نام خانوادگی	استان محل خدمت
۱	مریم ذهبی	گلستان	۱۰	محبوبه ارومیه‌ای	کرمان
۲	مهتا شریعتی	شهرستان‌های تهران	۱۱	سیما سلیمانی	مازندران
۳	مهدیه زارعی	فارس	۱۲	حسین ملکی	اردبیل
۴	فاطمه لشکری	قزوین	۱۳	نجمه پرویزی مقدم	بوشهر
۵	کوروش سنائی	خوزستان	۱۴	نرمین جودت‌نیا	آذربایجان شرقی
۶	فاطمه گرامی پور	قزوین	۱۵	جاوید خدمتی	اردبیل
۷	ماریه حسینی	آذربایجان شرقی	۱۶	مریم زمان احمدی	مرکزی
۸	آزاده سفیدگران	شهرستان‌های تهران	۱۷	سمیه سعیدیان	گیلان
۹	المیرا پزدان پناه	آذربایجان غربی			

بهنر آموزان محترم، بهنرجویان عزیز و اولیای آنان می‌توانند نظریه‌های اصلاحی خود را درباره مطالب این کتاب از طریق نامه
برنشانی تهران - صندوق پستی ۴۸۷۴ / ۱۵۸۷۵ - گروه درسی مربوط و یا پیام‌نکار tvoccd@roshd.ir ارسال نمایند.

وب‌گاه: tvoccd.oerp.ir

دفترتایف کتاب‌های درسی فنی و حرفه‌ای و کاردانش